І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 233. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ГРУДНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 3, 1959 No. 233. VOL. LXVI.

ҐЕЙТС ПРИЗНАЧЕНИЙ НОВИМ СЕКРЕТАРЕМ ОБОРОНИ

МЕКЕЛРОЙ, УСТУПАЮЧИ ЗІ СВОГО СТАНОВИЩА, ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ЗДА НЕ ВІДСТАЮТЬ В МІЛІТАРНІЙ ДІЛЯНЦІ І МАЮТЬ ВІДПОВІДНУ СИЛУ І ЗАСОБИ ДЛЯ СВОЄІ ОБОРОНИ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер найменував Томаса С. Ґейтса, мол., секретарем оборони ЗДА на місце Ніла МекЕлроя, який зрезиґнував із свого становища і вертається до праці в індустрії. Томас С. Ґейтс, мол., був колись секретарем фльоти і востаннє на протязі шести місяців діяв, як заступник секретаря оборони. Його призначення на становище секретаря оборони має бути затверджене Конґресом в січні 1960 року, після того, як Конґрес почне свою чергову сесію. Зараз після проголошення про номінацію Ґейтса і відхід МекЕлроя в Пентаґоні відбулася пресова конференція, на якій МекЕлрой зробив перегляд досягнень й успіхів у ділянці оборони. МекЕлрой ствердив, що оборонна ситуація ЗДА видатно поправилася і що не може бути мови про якесь відставання ЗДА в нуклеарному озброєнні. З'єдинені Держави Америки мають сьогодні можливість починати і вести не тільки обмежену, але й генеральну війну, стосуючи навіть у випадку обмеженої війни малу нуклеарну зброю. Під сучасну пору реалізуються вже пляни створення окремих бомбардувально-парашутних з'єднань, засоблених в нуклеарну зброю, які творили б постійне поготівля в повітрі і були б охороною проти несподіваного нападу з допомогою літаків чи й далекосяжних ракет. Водночас із цим МекЕлрой признав, що плян про збудування і продукцію дійових антиракетних ракет, вимагає ще багато заходів для повного його здійснення. Згідно із повідомленням командування летунських збройних сил, такі антиракетні ракети будуть готові не в 1962 році, як це було пляновано, але в 1963 році. Як ствердив далі МекЕлрой, американці не мають чого боятися якогось відставання своєї країни в оборонній ділянці, бо вони мають достатні мілітарні засоби для підтримки своєї закордонної політики. Сьогодні З'єдинені Держави Америки з мілітарного погляду набагато сильніщі, як були два роки тому, коли він — МекЕлрой перебирав становище секретаря оборони від свого попередника Чарлза Е. Вилсона. Міжконтинентальна далекосяжна балістична ракети Атлас є вже випробованою зброєю і так само вже майже готові до застосування інші роди ракет, зокрема суперсонічна нуклеарна ракета Гавнд-Доґ, що її можна випускати безпечно з дотеперішніх бомбардувальників типу Б-52 в обороні перед ворожим вогнем і що їх у потребі можна теж скидати на ворожі цілі. Розвинуто вже теж і ракети Поляріс, що їх можна вистрілювати з підводних човнів. Під час своєї пресової конференції МекЕлрой підтвердив повідомлення, що він вертається до праці у ф-і Проктер і Ґембел, де він має стати головою ради директорів. Томас С. Ґейтс мол., новонайменований секретар оборони, має 53 роки і працював у филаделфійських і нюйоркських банках. Його заступником має стати секретар летунства Джеймс Г. Даґлес.

ЗДА відклали дальші проби з сателітами до наступного року

Вашинґтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація вирішила відкласти дальші проби зі штучними сателітами аж до найближчого року, бо сподіваються, що до того часу вдасться перемогти всі ті технічні трудноші, які виявилися під час невдалої проби зі штучним сателітом в дні 26-го листопада. Під час тієї проби в Кейп Канаверальі на Флориді друга частина ракети „Атлас" мала відорватися від першої чотири мінути після випущення, але в дійсності це сталося 46 секунд після випущення, коли ракета була максимально ракета була в максимальному огріта. Штучний сателіт, який важив коло 375 фунтів, впав в океан, і його частини вдалося віднайти у воді. Нова проба випустити сателіт довкола Місяця відбудеться аж в 1960 році. Але вже в грудні пробуватимуть пустити сателіт довкола Венери.

Передбачають холодний і мокрий грудень та вітряну зиму

Вашинґтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що цьогорічний грудень матиме холоднішу від нормальної температуру в більшості стейтів, а в східніх стейтах буде більше атмосферичних опадів ніж нормально буває в цій добі. Найтепліше буде тільки в західніх стейтах, а температура в стейтах від Дакоти до Ню Мексіко на схід буде нижча від нормальної. Нормальна пересічна температура для грудня повинна бути така: Ню Йорк — 35.7%, Шикаґо — 28, Денвер (Колорадо) — 31.7 і Сан Франсіско — 49.3 Д-р Джером Неміяс із федерального бюра погоди ствердив, що цьогорічного листопада віяли вітри з півночі на південь, а не з заходу на схід, як звичайно буває, і тому можна сподіватися, що буде бурхлива зима. Але він додає, що вітряна зима не означає, що буде зима холодна і сніжна, бо вітри можуть принести дощі при лагідній погоді, це залежатиме від рухів тропікального і полярного повітря. На Флориді в листопаді була рекордово холодна погода, яка пошкодила городину.

В АМЕРИЦІ

● **У Видавництві „Ґановер Гавз"** вийшла книжка Джана Біверса „Ст. Джовн оф Арк". Про героїню своєї повісти автор пише так: „Це історія молодої дівчини, яка вмерла на 19-му році свого життя. Вона не була ані гарна, ані вчена. Не вміла ані читати, ані писати. Прийшла з відлюдного малого присілка і за 15 місяців після того коронувала короля, спричинила події, які визволили її країну з-під чужого панування, перемогла збройні сили великої держави і змінила історію Західньої Европи. Її спалили на вогнищі як єретичку. Майже через 500 років після того її канонізували, і вона стала святою опікункою держави, яку врятувала".

● **Президент Айзенгавер** проситиме в Конґресі $4,100,000,000 на допомогу закордонові в 1961 році. З цієї суми половина має бути призначена на військову допомогу, решта — на різні роди економічної допомоги, позички та дарунки. Конґрес напевно зменшить цю суму, як це він робив у попередніх роках.

● **Спікер Палати Репрезентантів** Сем Рейбирн разом з іншими провідниками Конґресу 30 листопада був на сніданку в Білому Домі, де Президент обговорював з ними свою подорож по світі. Після сніданку Рейбирн, стоячи на сходах Білого Дому, чекав на шофера. Коли його запитали, де подівся шофер, Рейбирн, який любить добре попоїсти, відповів: Він певно поснідав ліпше, як ми, і тепер десь відпочиває". Айзенгавер після недуги і операції їсть мало, згідно з рекомендаціями лікарів.

12 ДЕРЖАВ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР ПРО АНТАРКТИКУ

Вашинґтон. — 12 держав, включно з З'єдиненими Державами і Совєтами, підписали в минулий вівторок 1-го грудня ц. р. договір, який виключає величезний простір Антарктики, рівний сумі поверхні Европи і З'єдинених Держав, з-під політичних і військових цілей. 12 договірних держав зобов'язались до співпраці в дослідах Антарктики для мирних цілей. Тому, що сім з-посеред підписаних держав висували були претенсії до різних кусків антарктичного обширу, як ніби до складових частин своєї державної території, теперішній договір стверджує, що він вправді не перекреслює цих окремих претенсій, але застерігає, що діяльність даних держав в обширі Антарктики не може служити за арґумент у користь їх давніх претенсій. Ніхто теж не може зголошувати будь-яких нових претенсій. В обширі Антарктики не вільно переводити атомових експериментів. Цей договір підписали: Англія, Арґентина, Австралія, Франція, Нова Зеляндія, Норвегія, Чіле — як ті держави, які до цього часу мали територіяльні претенсії до деяких частин Антарктики. Крім них підписали ще: Бельґія, Японія, Південна Африка, ЗДА і СССР. За пресовими коментарями — всі територіяльно - політичні претенсії до частин антарктичного простору на південь від 60-ої паралелі фактично цим новим договором „заморожені" і вони „вимруть". За найважнішу постанову вважається заборону переводити в тому обширі ядрові експерименти.

Сталеварні пропонують 30-центове збільшення платні

Вашинґтон. — Представник сталевого промислу заявив, що вони запропонували збільшити заробітну платню сталеварів на 30 центів від години праці, і що це є їх остання пропозиція, бо більше вони не можуть дати. Якщо не дійде до порозуміння, то уряд між 6-им і 21-им січня 1960 року зарядить таємне голосування в кожній сталеварні, щоб страйкарі могли свобідно заявитися, чи погоджуються на цю оферту працедавців. Це збільшення платні мало б відбутися впродовж трьох років, і представник сталеварів Дейвід МекДоналд оцінює цю оферту на 22 центи. МекДоналд назвав цю пропозицію, яку сталеварні повисилали всім страйкуючим робітника, „пропаґандою, що має на цілі збентежити робітників" та викликати безладдя між ними. Тим часом відновлено переговори між представниками сторін в присутності федеральних посередників, але не зроблено жадного поступу.

24 особи згинули в катастрофі літака на горі Болд Іґел, Па.

Монтурсвілл, Па. — 1-го грудня літак „Ди Мартін 202" із летунської лінії Алеґіні під час сніговії налетів на гору Болд Іґел 1,400 стіп заввишки і розбився, спричиняючи смерть 24 осіб із усіх 25-ох. Врятувався тільки Луїс Матараззо, який лежить в шпиталі в критичному стані. На літаку було 22 пасажири і 3 члени залоги. Після катастрофи ще інші дві особи були живі, але вони померли в дорозі до лічниці. Літак летів із Филаделфії до Клівленду. Він мав приземлитися на летовищі у Вілліямспорті-Монтурсвілл і почав кружляти недалеко летовища, але пізніше чомусь то налетів на середину гори Болд Іґел і після того чути було тріск, і настала катастрофа. Врятований Матараззо має 4 дітей, Він зрадів, коли побачив, що з рятунковою дружиною прибув до нього римо - католицький священик о. Френксіс Коркоран. Відповідні аґенції ведуть слідство.

Д-р В. Шандор перевибраний на голову Карпатського Союзу; Мін. Ревай — почесний голова

Ню Йорк. — Минулої суботи, 28-го листопада, відбулися тут в Українському Інституті Америки загальні збори Карпатського Союзу в ЗДА, на яких вибрано нову управу з д-р В. Шандором на чолі. За великі громадсько-політичні заслуги мін. Юліяна Ревая, та з нагоди його 60-ліття уродин, збори одноголосно вибрали його на почесного голову Карпатського Союзу. Зборами проводила Президія з головою Сойму проф. А. Штефаном на чолі; секретарював М. Копинець. Після загальних зборів відбулася громадська нарада, на якій д-р В. Шандор читав доповідь на тему державних стремлінь Карпатської України та сучасних політичних подій, а д-р В. Комаринський доповідав про завдання Карпато-української еміґрації в світлі сучасних потреб. По доповідях була широка дискусія, у висліді якої наради ствердили потребу однозгідної та посиленої акції проти намагань сусідів, згл. їх представників у вільному світі, на державну територію Карпатської України.

В Буенос Айресі відбулася Надзвичайна Сесія Головної Ради УЦР

Буенос Айрес. (сдо). — 22 листопада мав зібратися п'ятий Конґрес Українців Арґентини, але на вимогу Передконґресової Комісії замість Конґресу зібралася тільки Надзвичайна Сесія Головної Ради УЦР, щоб вислухати підсумки праці Передконґресової Комісії. На підставі доповіді п. Ос. Кузьмовича, голови Номінаційно - Верифікаційної Підкомісії, Головна Рада прийшла до висновку, що запланований Конґрес не може відбутися перед кінцем березня, або початком квітня 1960 р., тим більше, що наближається літня спека, під час якої діяльність організацій сходить до мінімуму, і значна частина членства виїжджає на вакації, або обмежує своє перебування в місті до полагоджування тільки службових та найпекучіших потреб. Обговорення й вирішення цієї справи було головною точкою нарад цієї надзвичайної сесії. Крім того вирішено з огляду на брак часу перенести закінчення Мазепиного Року на 1960 рік, зв'язавши його з ювілейним святкуванням Орликової Конституції 1710 р. Прийнято в склад Української Центральної Репрезентації нового члена кооперативу „Українбанк", що успішно розвивається і створила в Мендозі велику винарню, в яку місцеві українці вклали мільйоновий капітал, що має забезпечити місцевих виноградарів від несумлінного визиску приватними капіталістами.

● **Вечір фортепіянової музики Ждани Кравців** відбудеться в п'ятницю, дня 4-го грудня ц. р., в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. У програмі вечора твори Моцарта, Брамса, Вебера, Шопена, Барвінського і Ревуцького. Початок о годині 8-ій веч.

Аденауер знову приїхав до Парижу на нараду з де Ґолем

Президент Франції Шарль де Ґоль вітає канцлера Західньої Німеччини Конрада Аденауера, що прибув до Парижу для розмов в справі майбутньої конференції „на вершинах".

Париж. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер знову приїхав до Парижу на нараду з президентом Франції генералом де Ґолем. Ці німецько - французькі розмови, однаково як одночасні італійсько - англійські розмови в Лондоні, стосуються скликаної на 19 ц. м. до Парижу західньої конференції „на вершинах", на якій мають вирішити дату і спільну західню лінію щодо східньо-західньої конференції „на вершинах" з участю Хрущова. За твердженням газет, Аденауер і західньо - берлінський посадник Віллі Брандт, який безпосередньо перед виїздом Аденауера до Парижу нараджувався з ним у Бонні, прийшли до однозгідного погляду, що для Берліну і Німеччини ще найкращий теперішній стан формальної військової окупації в західньому Берліні з тамошніми західніми військовими залогами. Тому, мовляв, кожна зміна того стану буде гірша, ото ж не вільно до неї допустити. Де Ґоль буцім-то тримається того самого погляду і тому порозуміння в цій справі між Аденауером і де Ґолем буде негайне. Зате більшу трудність викликає справа військової політики супроти НАТО: чи більшої інтеґрації національних армій в понаднаціональні збройні сили НАТО, чи суверенність кожної державної армії з слабим зв'язком із головною кватирою НАТО. На цьому пункті Аденауер, чи ще більше його військовий міністер Штравс, не погоджується з де Ґолем, який задля французького престижу не хоче підпорядкувати збройних сил Франції наддержавному зверхному командуванню у НАТО.

Італійський прем'єр нараджується з англійськими лідерами в Лондоні

Лондон. — Італійський прем'єр Антоніо Сені і міністер закордонних справ Джузеппе Пелла прибули до Лондону для узгіднення з англійцями лінії безпосередньо перед відвідинами президента Айзенгавера в Римі. За газетними коментарями, англійці поручають „гнучкішу" тактику в переговорах з большевиками, а італійці схоляються радше до французів і німців, що поручають різкішу і твердішу тактику. Однак італійці раді б оминути підкреслення цієї розбіжности думок на Раді НАТО, що попередить західню конференцію „на вершинах" в половині грудня ц. р. у Парижі.

Заарештовано п'ятьох кубинців, які везли бомби на Кубу

Вашинґтон. — Зі столиці повідомляють, що на Флориді заарештовано п'ятьох кубинців, противників прем'єра Фіделя Кастра, які хотіли приватним літаком завести три бомби на Кубу. Аґент митного уряду Джозеф А. Фортіс заявив, що з мап виходить, що ті бомби були призначені в якусь місцевість в центральній Кубі. Один із заарештованих казав, що бомби були призначені на військові об'єкти, але інший в'язень заперечив це. Всі заарештовані сиділи в тюрмі від неділі до понеділка (29 і 30 листопада), а в понеділок їх звільнено за кавцією по $2,500. Вони не почуваються до вини. Їх оскаржують в нелеґальному вивозі бомб із ЗДА. Митний уряд в Маямі дістав був вістки, що кубинці винаймають приватний літак на летовищі Тамаямі. Бомби були на іншому летовищі, і їх мали взяти на літак як звичайний вантаж.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Кураторія Фонду Української Культури** відбуде свою нараду в найближчу суботу 5-го грудня ц. р. о год. 3 по пол., в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку. До Кураторії належать представники ЗУАДК-ту, УВАН, НТШ, Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Об'єднання Образотворчих Мистців, Українського Музичного Інституту, Спілки Журналістів Америки і Українського Театру.

● **Авторський Вечір Олега Лисяка** влаштовує Літературно - Мистецький Клюб у Филаделфії в дні 5 грудня ц. р. У Пластовій Залі. У вечорі візьмуть участь (поза автором) відомий письменник - публіцист Зенон Тарнавський із Дітройту та артисти Віра Левицька, Марія Лисяк, Лідія Бульба, Богдан Паздрій і Ярослав Пінот-Рудакевич. Автор Олег Лисяк здобув собі признання літературної критики та читачів своєю повістю „За стрілецький звичай" і оповіданням „Дісибісифу піддається завтра". Його нова повість „Люди такі, як ми" друкується.

● **Кредитова Кооператива „Самопоміч"** у Джерзі Сіті, Н. Дж., у програмі своїх щомісячних сходин для дискусії над актуальними громадсько . політичними й культурними проблемами, відбула в суботу 21-го листопада у своїй домівці при Ессекс Стр. в Джерзі Сіті дискусійний вечір із доповіддю ред. Івана Кедрина на тему „Відвідини Хрущова і їх політичні наслідки". Проводив вечором дир. Петро Постолюк. Прилвних було коло 30 осіб.

ХРУЩОВ ЗНОВУ ПОГРОЖУЄ „СТЕРТИ З ПОВЕРХНІ" ВСІХ ВОРОГІВ

Відень. — Нікіта Хрущов у своїй великій промові на сьомому конґресі мадярської комуністичної партії у Будапешті, заявив у минулий вівторок 1-го грудня ц. р., що Совєти мають стільки ракет з атомовими стрільнами, що вони всилі „стерти з поверхні землі всіх своїх потенціяльних ворогів". Проте Хрущов заявив готовість „знищити" всі ці склади совєтської нищильної зброї, якщо всі інші держави приймуть його проєкт на повне і загальне міжнародне роззброєння. Хрущов признав, що він погоджується з західньо-німецьким канцлером Аденауером, що проблема роззброєння повинна займати найбільше місця на найближчій конференції „на вершинах". Він ствердив, що в справі такої конференції прийшло вже фактично до згоди та погодився, що французький президент де Ґоль мав рацію, коли хотів спершу, ще перед конференцією „на вершинах", безпосередньо нарадитись із ним, Хрущовим. Хрущов рішуче заперечив газетним вісткам, наче б Совєтам перестало залежати на швидкій конференції „на вершинах". Однак Хрущов ще раз потвердив давнє становище Совєтів в справі Берліну, рішуче настоюючи на тому, щоб скасувати нинішній окупаційний стан в західньому Берліні, який дозволяє західнім державам втримувати там військові гарнізони. Цей стан, мовляв, є звернений проти „соціялістичних" держав, підтримує напружену атмосферу та сприяє політиці сили. Тому він знову повторив стару совєтську вимогу щодо перетворення західнього Берліну у „вільне місто". Совєти, мовляв, не ставлять ультимативного терміну і не погрожують, але заявляють, що коли в справі Берліну й Німеччини не прийде до порозуміння, то вони підпишуть сепаратний мир із німецькою „Народною" республікою, себто комуністичною східньою Німеччиною. Хрущов впевняв, що комуністичні країни ще ніколи не були такі сильні, як тепер. Щодо Мадярщини, то він таврував мадярських сталіністів за помилки, які спричинилися до повстання в 1956 році. Він прославлав теперішній комуно-мадярський режим Яноша Кадара та запевнив його в своїй підтримці. „Імперіялістичні" надії на упадок комунізму вмерли — кричав Хрущов. Хрущов признав, що засудження „культу особи" Сталіна на 20-му з'їзді компартії СССР спричинило деякі трудноші в різних країнах, але ті трудноші ніби вже переборені. Хрущов твердив, що міжнародна ситуація поправилась від часу відвідин англійського прем'єра Мекміллена в Москві та його, Хрущова, відвідин в Америці. За найбільшого противника „мирного співіснування" — очевидно, за совєтською рецептою — Хрущов уважає Аденауера, який ніби не розуміє, що „холодна війна скінчилася".

4-денні відвідини Айзенгавера в Індії вимагатимуть багато труду

Ню Делі. — Проголошено поділ годин для $4\frac{1}{2}$-денних відвідин президента Айзенгавера, який прибуде до Індії з Афганістану 9 грудня ц. р. У цій програмі передбачається промову Айзенгавера в індійському парляменті, його промову при відкритті Світової хліборобської вистави, прийняття на 5,000 осіб у президента Індії Раєндри Прасада, промову на публічному зібранні й інші т. п. обов'язки, які вимагатимуть великої фізичної натуги. Президента Айзенгавера зустрінуть на летовищі з великою парадою. Передбачають, що промови на летовищі, відібрання звіту почесної чети і т. д. заберуть найменше 40 хвилин. До Ню Делі прибудуть сотні додаткових потягів і автобусів з бажаючими привітати Айзенгавера. Газети вже тепер передбачають, що подорозі з летовища до палацу колишнього англійського віце-короля, де замешкає Айзенгавер, стоятимуть сотні тисяч осіб. Очевидно, що найважливіша точка з розподілу зайнять Айзенгавера в Індії — це його ділові наради з прем'єром Неру у зв'язку з теперішнім індійсько - китайським конфліктом та над дальшою політикою супроти світового комунізму.

В Еспанії поводяться строго з комуністами

Мадрид. — Військовий суд у Мадриді розглядає справу проти 25-х комуністів, оскаржених в заснуванні нелеґальних комуністичних ячейок, у веденні забороненої комуністичної діяльности та, зокрема, в організуванні на 18-го червня ц. р. генерального страйку в Еспанії, який не вдався. Прокуратор зажадав в'язничної кари для підсудних від 3-х до 20-х років. Не оприлюднено присуду, що його прийняв військовий суд. Діяльність цієї комуністичної групи стосувалась округи Валенсії.

У СВІТІ

● **Індійський уряд** зажадав щоб американський сержант Роберт Армстронґ з генерального консуляту ЗДА в Бомбаї і комуно - китайський шеф місії для імпорту - експорту Чанґ Чінґ . юг нікуди не виїздили, поки індійська поліція не переведе слідства і не ствердить, хто має рацію: китайські комуністи, які твердять, що американці схопили Чанґа, чи американці, які оскаржують китайських комуністів у тому, що вони заманили Армстронґа до свого консуляту, там його схопили, зв'язали і годинами довитували. Армстронґ очікує вислідів слідства, а Чанґ — зник.

● **Винстон Черчилл** у минулий понеділок, в 85-ті роковини з дня свого народження, несподівано явився в англійському парляменті і сів на своєму місці в консервативних лавах. Лідер опозиції Ґейтскелл і голова парляменту склали йому побажання, на які він відповів короткою подякою. Під загальні оплески Черчилл вийшов, щоб відсвяткувати цей свій день в родинному колі.

● **Польська Людова Партія**, колишній „Пяст" В. Вітоса, а якийсь час після війни еміґраційного віце - прем'єра Міколайчика, що вернувся до Польщі, згодом втік з неї і тепер постійно мешкає в ЗДА, — відбула свій з'їзд у Варшаві. Вона колінопреклонно деклярувала співпрацю з комуністами і обіцяла помагати їм у переведенні колективізації села за „добровільною згодою" селян.

● **Представник Афганістану** скаржився в Соціяльній Комісії Об'єднаних Націй на статті в „НЙТаймсі" і в тижневику „Нюз енд Ворлд Ріпорт", в яких ніби фальшиво представлено відносини в тій країні. У тих статтях писалось про існування в Афганістані військової диктатури та совєтофільські настрої його ніби-невтрального уряду. З уваги на заповіджені в цьому місяці відвідини Айзенгавера в столиці того відсталого краю, Кабулі, такі одверті статті про тамошні відносини — дуже неприємні для афганських державних провідників.

● **Французьке командування** твердить, що минулого тижня французьке військо перехопило сильний партизанський відділ, який — перерізавши дротяні насичені електричним струмом застави, перейшов з Тунісії до Альжиру. В битві з тим відділом 65 партизанів згинуло, а решта втекли до Тунісії. Загалом протягом одного минулого тижня — за французькими комунікатом — згинуло в Альжирі 460 партизанів і 66 французьких вояків.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundaydays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Ще одна перестрога

В американській публічній опінії починає чимраз більше утривалюватися думка, що відвідини Хрущова у ЗДА були корисні і що вони причинилися у великій мірі до міжнародного відпруження. Висловив такий погляд навіть видатний американський діяч і політик, донедавній губернатор Нюйоркського стейту, Аверел Гарриман у своїй промові, виголошеній в понеділок 30-го листопада на прийнятті американських книгарів, що відбулося в готелі „Валдорф Асторія".

Дуже доброю відповіддю на цього роду думки і погляди можуть бути враження і висновки голови комісії способів і засобів демократичного конґресмена Гейла Боґґса з Луїзіяни із його подорожі по Японії, Індії і країнах Середнього Сходу. Боґґс ствердив незаперечну наявність безупинної й посиленої комуністичної пропаґанди не тільки в Індії, де в цьому напрямі працюють аґенти й дипломати Совєтського Союзу і всіх совєтських сателітів, але навіть у протикомуністичній Японії, де комуністи ведуть посилену політичну й економічну кампанію. Особливо ж сильною є комуністична пропаґанда і підривна діяльність у країнах Середнього Сходу, зокрема в Іраку, де комуністи опанували місцеву пресу та видавництва і використовують їх для ширення антиамериканської пропаґанди, і де уряд Касіма спаралізував цілком діяльність американської інформативної агенції.

Водночас із цим Боґґс звернув увагу на характеристичний факт, а саме на те, як комуністи використовують для своєї пропаґанди поїздку Хрущова до ЗДА. Кожний виступ Хрущова у ЗДА і всі його промови перед виїздом із ЗДА і після його повороту до СССР друковано мільйоновими тиражами по-англійськи і місцевими мовами в усіх країнах Азії. Всі ці виступи Хрущова і повідомлення про них зредаґовано так, щоб представити Хрущова, як велику, єдину в світі „людину миру", яка вговтує паліїв війни.

В загальному Боґґс ствердив, що відвідини Хрущова не зменшили і не припинили холодної війни, веденої комуністами в різних відсталих країнах світу, навпаки, комуністи всюди свою активність посилили, добиваючись осягнення марксо - ленінських цілей всіма способами й засобами. На свою пропаґанду комуністи не жалують ні часу, ні людей, ні грошей, — в той час, як американська інформативна діяльність незвичайно слабка, спаралізована здебільша конґресовими суперечками за невеликі порівняльно суми на інформацію світу про цілі і напрямні політики ЗДА.

Перестрогу Боґґса треба не тільки зарееструвати чи вислухати. Показаним ним загрозливим фактам треба протидіяти, і в цій справі може сказати своє рішуче слово не тільки Конґрес, чого добивається передусім Боґґс, але й усе американське громадянство.

Знову Альжир в ОН

Дебати над проблемою Альжиру в Об'єднаних Націях, які саме тепер відбуваються, це — ніяка новина, бо вже незабаром після вибуху там революційно - партизанської війни, восени 1954 року, ця справа опинилась в ОН. Таким чином тепер уже п'ята з черги Генеральна Асамблея має розв'язати ґордіїв вузол, зав'язаний з двох суперечних становищ: змагання мусульманських автохтонів до самостійности та прив'язання французів до своїх колоніяльних „прав" і привілеїв. Проте, тепер ситуація значно покращала. Бо ж Франція признала Альжирові в принципі право самовизначення і теоретично визнала навіть можливість що альжирці можуть заявитись не тільки за залишення теперішнього статуту без змін або за автономію в межах французької держави, але й за повну державну самостійність. А що арабські націоналісти визнали французьку декляpацію за базу до порозуміння, то, властиво, нема причини для дальшого спору.

Однак, справа не така проста, коли — як повідомляє французький офіційний комунікат з альжирського театру війни — протягом одного минулого тижня згинуло там 491 партизан і 66 французів, а 158 партизанів дісталося в полон. Де Голь заявив, що плебісцит в Альжирі може відбутись через 4 роки після замирення, і закликав партизанів до переговорів над припиненням воєнних дій. Але альжирські мусульмани, хоч і вірять на слово де Голеві, не мають довір'я до нижчої французької адміністрації і військовиків, наставлених в більшості неприхильно до автохтонів. Тому вони не хочуть складати зброї і позбуватись того атуту, який насправді примусив Францію визнати за Альжиром право на самовизначення, поки вони не дістануть гарантій у вигляді формального договору. Але французи — знову з моментів престижу — не хочуть визнати націоналістичних партизанів за політичних контрагентів, тим паче не хочуть переговорювати з тими арабськими лідерами, які перебувають у французьких в'язницях.

Таким чином війна в Альжирі продовжує збирати криваве жниво, дармащо обидві сторони втомлені нею і хочуть замирення. Ця парадоксальна ситуація подає надію посередникам в кулуарах Об'єднаних Націй, що цьогорічна резолюція не буде тільки аґітаційним арґументом для одної з сторін, а допоможе „врятувати обличчя" обидвом сторонам, які повинні мерщій зійтися за круглим столом для закінчення 5-річної кривавої боротьби. Тому, що між отими посередниками є, з одного боку, такі впливові союзники альжирських партизанів, як мусульманські Марокко і Тунісія, на терені яких партизани мають свої головні кватири й постачальні бази, а з другого боку такі союзники Франції, як З'єдинені Державі, то можна сподіватися, що їхні заходи не підуть намарне. Сам де Голь, відкинувши останню пропозицію так званого тимчасового уряду альжирських націоналістів щодо переговорів з п'ятьма ув'язненими у французьких в'язницях їхніми делеґатами, — ніби передбачає закінчення війни в Альжирі на весну 1960 року — таки шляхом переговорів.

Ця п'ятирічна війна і теперішні дебати в ОН подають ще один доказ на ствердження історичної правди, що ніякий нарід не всилі осягнути волю без довгих і важких змагань, без жертв крови та без терпцю, потрібного у затяжній арґументації в конференційних залях. П'ятирічне змагання арабських партизанів із півмільйоновою реґулярною французькою армією та всією державною французькою адміністрацією — це геройська епопея, дармащо сотні й тисячі з-посеред тамошніх жертв — це невинні жертви того непорозуміння, яким є, з одного боку, колоніялізм в половині 20-го сторіччя, а з другого — терор, як засіб боротьби за ідеали. Всі познаки вказують, що без уваги на звучання резолюції, що її приготовлять в ОН у висліді дебат над проблемою Альжиру, 9 мільйонів мусульманських альжирців стоять на порозі свого визволення з-під суприматії одного мільйона колоніялістів.

В ОБОРОНІ ЗАХІДНЬОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Віра в постійний поступ привела деяких інтелектуалістів до думки, що західня цивілізація мусить упасти, як упала грецька чи римська цивілізація. Справді, після останніх двох воєн залишається мало місця для оптимізму, але все ж нема причини до відчаю. Це — думки недавнього прем'єра Канади Лестера Пірсона, який виголосив улітї цього року в Інтернаціональній Школі для Вчителів в Оксфорді лекцію на тему „Вартості західньої цивілізації".

Пірсон признає, що світ пережив потрясення. В 19-му сторіччі Европа була осередком світу. Захід знищив себе двома останніми війнами. Ізоляція Заходу вже більше неможлива. Вартості, які не служать усьому людству, є тепер такі неактуальні, як колишнє божественне право королів. Вартості західньої цивілізації належать цілому світові. Ці вартості лежать на Заході, але вони мають глибоке коріння у старовинних цивілізаціях. Від жидів ми отримали віру в одного Бога і рівні права кожного перед Богом, від греків — ідею вищости якости над кількістю, від римлян — традицію порядку й організації.

Коріння нашої цивілізації глибокі в кожному напрямі: політичному, соціяльному й економічному. В двох останніх сторіччях західній світ провів глибоку ґуманітаризацію звичаїв, поширив особисту свободу окремої людини, дав їй більші можливості у житті і утвердив силу права. З другого боку, вільне суспільство західнього світу стало в обороні свого вільного існування проти насильства у вигляді імперіяльного мілітаризму, фашизму чи комунізму.

Як ствердив Пірсон, західня цивілізація веде тепер боротьбу на життя і смерть з іншою соціяльною системою, яка є аґресивною і поширюється — з комунізмом. Небезпека комунізму тим більша, що він старається здобути для себе недорозвинені й малорозвинені народи Азії й Африки, які, з уваги на всесвітній характер нашої цивілізації, здобувають значення. Щоб воювати з комунізмом, західній світ мусить не лише піднести свої вартості у себе вдома, але й поширити їх вміло назовні. Комунізм тим загрозливіший для нашої цивілізації від расових чи мілітаристичних доктрин, що він послуговується міжнародними гаслами, які охоплюють також вкрадені у західнього світу і спрофановані ідеї свободи, демократії, братерства і миру. Комунізм ще й тому такий загрозливий, що за ним стоїть мілітарна потуга Совєтського Союзу і Китаю.

Пірсон каже: не можна твердити, що свобода у тій формі, як її пропагує Західній світ, популярна у світі всюди. Вже Джон Мільтон твердив, що люди скоріше приймають службу, ніж накинену свободу. Тому й ідея свободи вимагає боротьби, головно тепер, коли комунізм хоче знищити підставові вартості західнього світу: вартість і ціну одиниці як вільної людини з вільною думкою.

Але, крім зовнішньої загрози, існує ще для західньої цивілізації загроза в самому західньому світі, — у формі активної, динамічної віри у духові вартості вільного суспільства. Нашою ціллю повинно бути краще і вільніше життя. Тут Пірсон виступає проти держави - опікуна (велфар стейт), бо така державна форма, на його думку, скріплює авторитет держави і поменшує свободу одиниці, робить одиницю лише числом, яке справді має вартість зера. Гідність і вартість одиниці — це більше, ніж сама леґальна і фізична свобода. Вона означає емансипацію думки і відкинення всіх форм насильства й економічної експлуатації. А така свобода не може існувати там, де державна бюрократія чи якане-будь група захоплює надмірно владу. Свобода вимагає від всіх громадян зрозуміння, терпеливости, толеранції; вимагає радше дисципліни думки, ніж диктаторського вирішення. Наука і технологія, каже Пірсон, не врятують нашої цивілізації. Комунізм може перевищити вільний світ в організації людської сили, вміння і засобів для цілей держави. У матеріяльних здобутках можуть перевищити вільний світ і відсталі народи. Але комунізм чи інша форма тиранії не може дати нічого такого, що могло б дорівняти вільному суспільству вільних людей. Тимто боротьба за підставові вартості західньої цивілізації повинна бути найбільшим завданням тих, які вірять у західню цивілізацію. Оборона цих вартостей західньої цивілізації важливіша, ніж оборона нашого життьового стандарту чи технічних досягнень. Це — оборона кордонів нашої духової батьківщини.

Серед англійських соціялістів — спори про партійну програму

Лондон. — В минулу суботу й неділю відбулась в Блекпулі в Англії річна конференція верхівки англійської соціялістичної Партії Праці, на якій виявилась поважна розбіжність думок у справі нової партійної програми. Лідер партії Гю Ґейтскелл представив проєкт, в якому націоналізація засобів продукції і розподілу товарів називається не ціллю соціялізму, а одним із засобів здійснення його. Таким чином Ґейтскелл старається зсунути на задній плян соціялістичну доґму про удержавлення всіх засобів фабричної продукції, всієї торгівлі і в комунікаційних засобів. Протиставився цьому заступник Ґейтскелла, лідер лівого крила партії і кандидат на міністра закордонних справ у соціялістичному уряді Англії, Енюрин Бівен, який твердив, що партія не може виректись націоналізаційного принципу, без уваги на те, що той принцип пошкодив партії в двох останніх парляментарних виборах. Спори на цю тему були такі палкі, що один із промовців звернув увагу, що в такому стані Партія праці ніколи виборів в Англії не виграє. Дводенна конференція так і закінчилась без ніяких остаточних конкретних постанов.

НА ТЕМИ ДНЯ

ЗДА І ПЕРЕНАСЕЛЕННЯ СВІТУ

Демографи з Об'єднаних Націй обчислюють, що в 2,000-му році населення світу становитиме 6,267,000,000 осіб (в половині 1958-го року всіх людей на землі було 2,852,000,000). Азія творить тепер 56% населення світу, а тоді становитиме 62%. Внаслідок цих обчислень почали говорити про „популяційну експлозію", яка загрожує внаслідок диспропорції між продукцією харчів і швидкістю зростання людности.

Деякі демографи заявляють, що не можна допустити до вимирання людей з голоду і тому треба подумати над штучною контролею народжуваности, головним чином у недорозвинених країнах, де є найбільший приріст населення. Світова Рада Церков вважає, що треба спопуляризувати серед мас плян штучної контролі народжуваности, щоб сповільнити приріст населення. Комітет Дрейпера в справах допомоги закордонові рекомендував президентові Айзенгаверові справу контролі народжуваности спопуляризувати в тих країнах, яким допомагають ЗДА. Минулого тижня конференція 200 американських католицьких єпископів, що відбулась у Вашингтоні, прийняла резолюцію, в якій виступає проти штучної контролі кількости населення, бо із зростанням його зростає також рільнича продукція, отже немає потреби боятися голоду.

Проти цього становища католицького єпископату ЗДА виступив голова Крайового Дорадчого Священичого Комітету організації Федерація Плянованого Батьківства, протестантський єпископ Каліфорнії Джеймс А. Пайк, який закинув католикам, що вони хочуть „засудити мільйони людей на голод, нужду і розпач". Єпископ Пайк втягнув до цієї проблеми і практичну політику, запитуючи, чи католицькі кандидати в найближчих виборах є тих самих поглядів, що і їх єпископи.

Перший відповів на цей запит сенатор - демократ і католик із Массачусетс Джан Ф. Кеннеді, який належить до найповажніших кандидатів на президента в 1960 році. Він сказав, що задовго перед заявою католицьких єпископів він заступав думку, що ЗДА не повинні рекомендувати контролі народжуваности державам, яким вони допомагають. Це було б найбільшою психологічною помилкою — сказав він, — коли б ЗДА радили жовтим, чорним або брунатним чи іншим народам зменшувати число народин.

Інший американський сенатор - демократ, який також думає кандидувати на пост президента, Стюарт Саймінґтон, заявив, що він підтримує пропозицію, щоб ЗДА рекомендували контролю народжуваности закордоном.

Державний департамент припинив цю дискусію ствердженням, що хоч дійсно в недорозвинених країнах число населення зростає щороку на 3 - 3,5%, а в промислових державах тільки на 1,7%, при дальшому поступі в рільництві можна буде в 2,000-му році прохарчувати ще більше людей, як передбачених 6,267,000,000.

ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ

Недавно в Сиракюзах, Н. Й., відбувся чайний вечір Української Студентської Громади ім. д-ра Луки Мишуги, під час якого новоприбулий з Польщі п. О. П. виголосив цікавий реферат на тему „Українці в Польщі та в Україні". Він прожив 15 літ у повоєнній Польщі на західніх землях.

Польське населення наставлене до українців дуже вороже, тому українці спершу не признавалися до своєї національности, щоб себе рятувати. Прелеґент ділить поляків на 4 групи: 1) шовіністи; 2) свідомі кривди, що її зробили українцям; 3) визнають потребу співпраці з українцями; 4) ренеґати з мішаних родин, що ставляться до українців або дуже вороже, або симпатизують їм. При зустрічах із знайомими поляками, знайомими ще з-перед війни, починалися взаємні обвинувачення. Поляки закидали українцям проступки в pp. 1939-44, а ми пригадували їм польське поступування щодо українців в часі польсько-української війни та польської державности, польські доноси на українців, як на націоналістів перед НКВД, доноси польських „фольксдойчерів" перед німцями на тих самих українців, як на ... комуністів. Такі дискусії були можливі тільки з інтеліґентами. Одного разу у поїзді до перелеґента причепився якийсь провокатор, аж помогли робітники „шльонзаки" німецької орієнтації. Скільки є українців у Польщі — важко сказати, бо, навчені сумним досвідом, вони не признаються до своєї національности.

Перед жовтнем 1956 року в Польщі не було мови про національні меншини. Про те, що в Польщі живуть українці, люди довідувалися з преси, коли уряд безпеки хвалився, що зловив якогось українця за приналежність до УПА чи за співпрацю з німцями. Поляки часто говорили про арешти українців, про биття їх у тюрмі, і що — „добре йому так, бо виглядав на українського бандита", що „мусів напевно неодного поляка вбити..." При тому подавали, на скільки літ засуджений, і що „це йому належиться"... Такі „приємні" розмови не раз можна було почути під час праці.

Одначе не всі українці були законспіровані. Після устійнення польських східніх кордонів, тих українців, що не виїхали до совєтської України, переселювали на понімецькі північні й західні землі, в повітах: Ольштин, Елк, Ельбльонґ, Ґіжево, Монґрево біля Щецина, а на Шлезьку — у повіті Леґніце. З приходом до влади Ґомулки почали видавати у Варшаві для українців „Наше Слово", контрольоване польськими комуністами. Дозволено закладати українські народні школи. Найбільше українців залишилося і живе в Перемищині, де є навіть середня школа для вчителів, що її недавно закінчило 18 осіб. По більших містах, як Катовиці, Леґніца, Щецін і Варшава, є навіть українські народні доми.. Одначе, багато українців оминає їх, уважаючи „засідками на наївних", що їх хочуть розконспірувати та виловити у відповідному часі. „Наше Слово" подавало, що наші селяни бояться посилати своїх дітей до українських шкіл, що в українській школі в Перемишлі польські шовіністи вибили шиби. Ця газета, друкована в українській мові, відраджувала нашим селянам вертатися на рідні землі, бо, мовляв, держава не може повернути їм загарбаного майна, але заохочувала вступати до колгоспів і брати активну участь у відбудові Польщі. На нашій Лемківщині ще багато „диких теренів", де давніше жили наші лемки. Як поляки „загосподарьовують" їх, бачив прелеґент в кіні (до бані нашої старовинної церкви в околиці Балигороду причепили грубий шнур і трактором розвалено церкву). Поляки стараються на Лемківщині затерти всі сліди по українцях. Свідомі українці вчать вдома своїх дітей по-українськи. Коли довідуються, що хтось також українець, то сердечно приймають його і зі сльозами на очах запрошують знов відвідати. Одначе менше свідомі забувають уже рідну мову, хоч і признаються, що вони українці, своїх дітей не вчать уже по-українськи і виховують їх на поляків...

Прелеґент на підставі листів і оповідань наших людей, що відвідували своїх рідних у Галичині, подав деякі інформації про сучасне життя в Західній Україні. Большевики у 1944 році перевели загальну мобілізацію чоловіків до свого війська і без ніякого вишколу погнали на першу лінію фронту, де їх багато вигинуло. Після закінчення війни почали виловлювати тих, що не зголосилися до війська. На кого мали докази або тільки підозріння у співпраці з німцями — вивозили з цілими родинами на Сибір або Казахстан. Кого ловили із зброєю в руках або хто був у підпіллі, в УПА, того публічно вішали. Зганяли населення даної місцевости, від дітей до старців, для постраху. На місце вивезених поселювано азіятів. Греко-католицьких священиків змушували переходити на православя, а опірних ліквідували або вивезли на Сибір. Греко-католики не мають довір'я до нових, православних священиків, бо між ними є НКВ-Д-исти. Кажуть, що міста відбудовано, позакладано багато нових шкіл. Люди по містах живуть краще, але по селах скрізь позакладано колгоспи, де панує страшна біда, гірша як за Польщі до 1939 року. Тому багато селян залишає села та переноситься до міст. Інші виїздять на Схід, бо там спокійніше життя. Всі українці, і ті, що живуть у важких обставинах у Польщі, і ті, що під большевиками, свято вірять, що незабаром Україна звільниться від большевицького ярма.

(Подав — І. Д.)

АТОМОВА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРҐІЯ МОЖЕ КОНКУРУВАТИ ЗІ ЗВИЧАЙНОЮ ЕЛЕКТРИЧНІСТЮ

Атлантик Ситу, Н. Дж. — Голова ради директорів електричної Корпорації Вестінґгавз Ґвілим А. Прайс промовляв на річних зборах Американського Товариства Інженерів Механіків і сказав, що недавній поступ в продукції атомової енерґії спричинив те що вже існує можливість продукувати атомову електричну енерґію, яка щодо коштів може конкурувати зі звичайною енерґією. Він сказав, що не може подати точної дати, коли кошти атомової електричної енерґії будуть такі самі як звичайної електричности, але на його думку, це можливе вже тепер, коли б хтось відважився збудувати нуклеарну електрівню. В цьому напрямі ЗДА є більше заавансовані як СССР, де влітї ц. р. атомові електрівні були готові тільки на 15 відсотків.

М. Заклинський

ОДНА З ПРИЧИН ПОЛІТИЧНОЇ НЕВДАЧІ ВИГОВСЬКОГО

(1)

З нагоди 300-літньої річниці блискучої перемоги Виговського над москалями багато написано про нього в наших часописах, журналах і календарях. Автори переважно звеличують його за ту перемогу і за Гадяцький договір. Його важку політичну невдачу, що яскраво виявилася по конотопській перемозі, коли Січ і частина лівобережних полків збунтувалися проти нього і Гадяцького договору, не давши йому змоги скористати з великої перемоги — пояснюють бунтарством Січі та Полтавського полку, недостатнім з державницького погляду, розумінням ними справ — і хитрою аґітацією московських агентів.

Таке пояснення вірне, але не вистачальне. Постає питання: звідки взялася така ненависть до Виговського, чому за його великого попередника, Хмельницького, панував у козацькій державі внутрішній мир, лише Запорізька Січ виявляла інколи бунтарські настрої. Щоб вповні зрозуміти тодішню ситуацію і навчитися дечого від історії „вчительки життя", мусимо глибше розглянути події, а саме внутрішню політику Виговського і його славного попередника. У ювілейних нарисах згадано про ті справи лише побіжно, або й зовсім їх оминено, а вони мають поважне значення, як це видно хоч би з багатющого архівного матеріялу, що його наводить Грушевський у 10-му томі своєї Історії.

I

Хмельницький, творець козацької держави, знав з досвіду, яку величезну революційну силу являє собою наше селянство. З селян - повстанців вишколювали його старшини боєздатні військові відділи, з якими він торощив польські армії. Хмельницький розумів, що для того, щоб козацька держава, яку він зорганізував, була сильна, щоб змогла вона оборонити свою незалежність від захланних сусідів, мусить бути вдоволене селянство. „Ми черні не відступимо, бо то наша права рука" — сформулював він ту сторінку своєї внутрішньої політики. Він дивився на ту справу зі становища будівничого нашої держави. Не дбав про те, що не лише у Польщі й Москві, але всюди в Европі селяни робили панщину. І йому вдалося створити такий державний лад, при якому селяни були вільні. Він волів, щоб величезні простори землі, відібрані від шляхти і польської держави, лежали облогом, як мало б на них відродитися ненависне для селян шляхетське землеволодіння.

Хмельницький наклав на шляхту обов'язок служити державі. За ту службу — в війську, в посольствах, у державній канцелярії — діставали вони плату не грішми, бо їх держава за невпинними війнами не мала, а в натурі, так само, як уся військова старшина: млинами, ставками, лісами, полем, сіножатями і т. п. Щоб ті старшини й урядовці мали змогу користати зі своїх рангових посілостей, мали вони також право на поміч від селян при сінокосах, жнивах і рубанні дров. Це була не панщина, а лище поміч державному урядовцеві, що не мав часу займатися хліборобською працею. Він користав з того приділу і з праці селян лише доти, поки працював на даному становищі.

Наша шляхта, хто з не лишився під час революції на місці, або в пізніших роках зернувся з Польщі, — не приховувала свого невдоволення, що гетьман відібрав їй право на гуляще й авантурниче життя. Вона старалася привернути свої давні посілості, але гетьман був непохитний. По Переяславському договорі із царем декотрі наші шляхтичі, що бували послами від Хмельницького до Москви, старалися здобути потвердження на свої колишні посілості або нові приділи, і осягали це. Одначе, вони боялися й згадувати в Україні про ті свої осяги, бо гетьман загрозив карою смерти всім тим, хто потайки від нього старався б осягнути для себе щось у Москві. Хмельницький вимагав від шляхти, що мала високу освіту і добре розуміла вартість власної держави, щоб вона віддавала державі своє знання і таланти не оглядаючись на матеріяльну користь.

Селяни в державі Хмельницького були вдоволені своєю долею, і він не мав із ними ніяких трудноощів. Лише Січ виставляла свої претенсії на провідну ролю, інколи виступаючи проти гетьмана, одначе він енерґійно приводив її до порядку.

II

Ситуація змінилася, коли по смерті Хмельницького став гетьманом Виговський. Шляхтич з роду і з переконань він став провідником шляхетської опозиції проти Хмельницького. Він думав, що українське селянство вже відіграло свою ролю, коли помогло побороти Польщу, і що в козацькій державі повинен бути такий лад, як усюди в Европі.

Від початку свого гетьманування Виговський мав труднощі. Січ не признала була його гетьманом. Досі, мовляв, усіх гетьманів, включно з Хмельницьким, вибирали на Січі, а у виборі Виговського Січ не брала участи. Почалася проти Виговського аґітація, пішли доноси до Москви. Кошовий Барабаш сам хотів стати гетьманом. Від часу повстання 1648 року перестали втікати на запорізькі степи рухливіші люди з України. Вони опинилися в армії Хмельницького. Втікали на Січ переважно авантурники, або селяни з церковних і монастирських маєтків, де існувала панщина. Письменних людей між ними майже не було.

(Далі буде)

СУСПІЛЬНО-ДОПОМОГОВА ПРАЦЯ ЗУАДК

14 листопада відбулися в Ню Йорку наради Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і на цих нарадах обговорено і порішено такі справи:

1. Переселення.

Переселенча акція ЗУАДКомітету продовжується в рамах переселенчого закону, який дав деякі полегші тим аплікантам, які давніше не могли користати з переселення з уваги на стан здоров'я. В останніх трьох місяцях прибуло заходами ЗУАДКомітету 6 родин (18 осіб). Всі теперішні апліканти переселюються в рамах квотового закону, потрібно їм теж допомоги у виєднанні позичок на покриття коштів переселення. В останньому часі закутализувалась в деякій мірі справа переселення з-поза залізної заслони. Зацікавлені в цих справах можуть звертатись до ЗУАДКомітету на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Phila 5, Pa., USA

2). Контроля з рамени Міждержавного Комітету Переселення з Европи (ICEM).

9, 10 і 11 листопада офіційний уповноважений Міждержавного Комітету для Переселення з Европи (ICEM) перевів у приміщенні ЗУАДКомітету контролю сплат позичок, що були видані цим міжнародним Комітетом аплікантам ЗУАДКомітету на покриття коштів переселення. ЗУАДКомітет має договір із цим міждержавним Комітетом, і на основі цього договору апліканти ЗУАДКомітету могли користати з безвідсоткових зворотних в тричірному реченці позичок на оплачення морського переїзду. Загальна сума позичок була 250,240 дол. Що тепер задовження перед ICEM виносить суму 83,970.56 дол. Контроля знайшла все діловодство в найкращому порядку. Всі сплачені аплікантами суми були точно і в реченці переслані до Женеви. Та постановлено зробити більший натиск на тих аплікантів, які ще не вив'язались із цих фінансових зобов'язань за кошти морського переїзду і згідно з вимогою ICEM заготовити збірку решти довгу... суми.

ЗУАДКомітет заключив новий договір із ICEM для фінансової допомоги в оплаченні коштів переїзду новим аплікантам на п е р е с е л е н ня Функціонування нового контракту в великій мірі залежить від задовільного закінчення розліки з ICEM за попередню позичку. Тому теж всі апліканти, які ще довжні перед ЗУАДКомітетом за позичку від ICEM на покриття коштів переселення, повинні в якнайкоршому часі вирівняти свої задовження, щоб не допустити до переведення господарських засобів і щоб уможливити новим аплікантам користуватись позичкою ICEM.

3). Реорганізація.

Екзекутива постановила перевести реорганізацію канцелярії у ЗДА й канцелярії Европейського Представництва в Німеччині з уваги на фінансові обмеження. В міру обмеження можливостей на контракт ЮСЕП вся праця ЗУАДКомітету мусітиме вкладатись у бюджет, який зможе забезпечити для ЗУАДКомітету українське громадянство у ЗДА.

4. Допомога

За останні три місяці видано допомогу грошевими фондами в Німеччині, Франції й Австрії на загальну суму 1,362 дол. Окремо вислано 6,000 харчових пакетів КАРЕ. Дальша допомога вповні залежна від фінансових спроможностей, головно від вислідів збірки КОЛЯДИ.

5. Конференції

Екзекутива ЗУАДКомітету брала участь у нарадах і конференціях Американської Ради Добровольчих Організацій, КАРЕ, ЮСЕП, подала звідомлення про участь ЗУАДКомітету в діяльності цих установ. Навесні 1960 р. відбудеться конференція в справі молоді, скликана президентом Айзенгавером до Білого Дому. На конференцію запрошений теж ЗУАДК. Екзекутива уповноважила адв. Пізніше скликати в цій справі окремі наради українських виховних організацій, щоб виробити свій погляд на справу до цієї конференції.

6. Коляда на Суспільну Службу ЗУАДКомітету

Екзекутива порішила проголосити під час цьогорічного Різдва Збірку Коляди на харитативно-допомогову акцію Суспільної Служби Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, звертаючись до всієї української громади у ЗДА з проханням підтримати цю збірку. Збірки Коляди і Писанки — це база, яка має забезпечити фонди на харитативно-допомогову діяльність ЗУАДКомітету. Від висліду збірки Коляди залежить праця ЗУАДКомітету. Якщо наша українська громада вважає працю ЗУАДКомітету потрібною й конечною, тоді теж мусить зробити другий крок, а саме дати фінансову базу для праці ЗУАДКомітету у формі пожертви на Коляду.

7. Збори Дирекційної Ради

З уваги на важливі проблеми, що їх має ЗУАДКомітет, і для встановлення напрямних для дальшої праці Екзекутива постановила скликати Збори Дирекційної Ради ЗУАДКомітету на суботу 6-го лютого 1960 року до Филаделфії. Члени Дирекційної Ради будуть ще повідомлені про ці Збори окремими письмами. Екзекутива п р о с и т ь усіх членів Дирекційної Ради включитись у проголошену збірку Коляди і присвятити увагу здобуттю засобів для харитативної праці ЗУАДКомітету.

Екзекутива ЗУАДКомітету ще раз підкреслює, що ЗУАДКомітет — це незалежна українська допомогова установа і тому спирає свою діяльність виключно на українських фондах. Щоб могти продовжувати працю, ЗУАДК мусить дістати фінансову базу від української громади у ЗДА. Тому Екзекутива кличе все українське громадянство, щоб своїми впливами у формі: а) зворотів задовження за кошти переселення, б) членської вкладки, в) пожертв і переведенням збірки Коляди, дати змогу ЗУАДКомітетові продовжувати його важливу працю.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

Від ювілею Марусі Бек до світової вистави українського мистецтва

Дітройт. — Тут відбувся 22 листопада гарний ювілейний вечір, прив'язаний 25-річчю української громадської праці на терені цього міста президента Міської Ради, п. Марусі Бек, з відслоненням її портрету кисти відомого мистця М. Дмитренка. Весь дохід з цього вечора включно з пожертвами спонзорів був згідно з бажанням Ювілятки, призначений на організаційний фонд Світової Виставки Українського Образотворчого Мистецтва, запляннованої на весну 1960 р. в Дітройті. Велика кількість приявних на цьому „бенкеті признання" і зміст цілого вечора, виявили не вперше, з якою любов'ю і пошаною ставиться громадянство Дітройту до п. Бек, яка, хоч уроджена Америки й займає високий офіційний пост, може послужити зразком патріотизму й відданости країні походження її батьків.

На порозі залі привітали пані Бек пані з засновоного 26 Відділу СУА. Святочний вечір відкрила п. Емілія Запорожець, молитву відмовив о. дек. С. Кнап, після чого приявні спожили обід в милій атмосфері, що її створила мандолінова оркестра „Кобзар" (кер. С. Милс). Поклинна на тостмайстра п. Марія Квітковська, дала слово п. Олені Климишин, яка чітко відтворила багате в дію життя Марусі Бек, повне ідейної насичености та відданости українській справі. Ця відданість позначалась не тільки полум'яними красномовними, яке поривало слухачів, але й жертвенним ділом.

На Бенкеті не було томливих привітань. До слова прийшли тільки нечисленні промовці, які насвітлювали різні сторінки б а г а т о г р а н н о ї діяльности Ювілятки й бажали, щоб у своїй політ. кар'єрі вона пішла ще далі, включно до здобуття сенаторського посту.

Діти, для яких Маруся Бек виявляла в своїй праці стільки гарячого почуття, мали теж призначену в Святі ролю при переданні квітів і памятного альбому, роботи Мих. Оглаб'яка від зорганізованого жіноцтва (м. і. маленька Аня Слюсарчук продеклямувала спеціально на це свято написаний вірш). Адв. І. Панчук передав Ювілятці „Почесну Грамоту Вдячности" (вик. Е. Козака) з підписами організацій.

Після концертової програми, в якій взяли участь сопранистка В. Биковець і Ансамбль Бандуристок СУМ-а (кер. Потапенко), як теж усі приявні імпровізованим хором під проводом проф. Цепенди, наступила найважливіша частина с в я т а, на яку всі чекали схвильовано. Було це відслонення портрету Марусі Бек на сцені, де зібрались всі спонзори - куми (27 установ і 74 прив. осіб). П. Іванна Цісик підкреслила, що Вечір відзначує 25-річчя активности, гром. і політ., п. М. Бек, але за її власним бажанням має стати стимулом до чогось тривкого, всенародного. Вона спинилася на 3 пунктах: моделю (п. Бек) мистця М. Дмитренка і світової виставки українського мистецтва. Портрет всім подобався. Поруч стояв „модель", у тій самій сукні, всміхнений, з сяючими від радости і зворушення очима. Т в о р е ц ь портрету оповів дещо про хід роботи, а п. Олена Климишин передала Ювілятці чек на $1,000 від спонзорів, який вона негайно передала голові майбутньої Мист. Виставки п. Е. Козакові.

Промовила пані „Маруся". Не важко було спостерігати, як старалася вона опанувати зворушення, яке й сама порівняла до буревію чи рвучкого водопаду. В словах її промови бреніли спогади про старокраєву красу й романтику, яку вона пізнала з автопсії, — визнання вдячности її батькам - лемкам, які вможливили їй пізнати й полюбити їхню країну походження, та дали право називатись українкою, покірна вдячність Всевишньому, що дозволив їй 25 років працювати і підсилювати ідею і віру в визволення України. Вадьоро прозвучали згадки про її труди для народу і бажання ще більше для нього працювати та непохитна віра в остаточний тріюмф українського народу. На його духовій творчості бесідниця спинилася довше й виявила радість, що її ювілей, започаткує таку велику імпрезу, як Світ. Виставка Українського Образотворчого Мистецтва. „України багата всім, що потрібне нації для її повноцінного життя, - а чому вона не може виборотися собі кращої долі? Відповіді шукайте у власних серцях"... І ще один уривок дослівно: „Я бачила власними очима тільки малий шматок України і то впродовж короткого часу. Невже ж можу її забути той, хто там уродився і виховався, хоч би як там замрячував спогад?"

Плетиво думок М. Бек, огрітих непідробленою турботою за нашу сучасність і вірою в майбутність України та шляхетний патос бесідниці підкорили авдиторію, яка довгою овацією висловила свою подяку. Вечір закінчила голова Комітету, п-і Е. Запорожець, яка представила дві сестри Ювілятки і попросила о. прот. Лящука відмовити молитву. Національний гимн, який відспівали всі приявні, був завершенням цього гарного й пам'ятного вечора.

В. Несторович

Вступайте в члени УНСоюзу!

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ НА НОВОМУ ЕТАПІ ПРАЦІ

Адвокат Е. Надь вручає президентові УТІ в Ню Йорку проф. д-рові Олександрові Архімовичеві продовжений чартер для Українського Технічного Інституту від The University of the State of New York, Education Department, з дня 31-го серпня 1959 р. під ч. 7523. Зліва направо: проф. дипл. інж. Іван Жуковський, лектор дипл. інж. Анна Статникова, адвокат Надь, віце-президент проф. д-р Яків Зозуля, президент проф. д-р О. Архімович, віце-президент проф. д-р Володимир Калина, проф. дипл. інж. Роман Гойдиш, асист. проф. Роман Олесницький.

Вечір Івана Керницького в Балтиморі, Мд.

Заходом балтиморського товариства „Самопоміч", що його очолює п. Емануїл Притула, відбувся 31-го жовтня вперше в Балтиморі авторський вечір відомого українського письменника Івана Керницького.

У вступному слові д-р Ярослав Шав'як прогадав численно зібраним балтиморцям, що саме цього року минає 25 літ з того часу, як на українському книжковому ринку появилася 1934-го року перша збірка оповідань та нарисів Івана Керницького п. н. „Святоіванські вогні", накладом Української Бібліотеки Івана Тиктора, що її редагував тоді Микола Голубець. Після успішного деб'юту в 21 році життя Іван Керницький обдарував українську громаду ще кількома книжками мистецьких прозових збірок („Мій світ", „Село говорить", „Циганськими дорогами", „Перелетні птахи", „Герой передмістя"), і як письменник з власним світом і з своїми засобами мистецького вислову ввійшов на сторінки історії української літератури. Іван Керницький теж автор кількох драматичних творів, що успішно виставлялись українськими театральними ансамблями. Він обдарований тонким, щирим і здоровим гумором так щедро, що навіть продає його на сторінках української преси у формі „малих фейлетонів" та використовує його у своїй співпраці в різних українських гумористично-сатиричних часописах наприклад, давніше в „Комарі", тепер в „Лисі Микиті".

Автор літературного вечора, який несподівано довідався аж в Балтиморі про свій ювілей, відчитав зібраним гостям уривки недрукованих ще оповідань, нарисів, драматичних творів та кількох газетних „малих фейлетонів". Від імени „Самопомочі" та публіки, вдоволеної авторським виступом дякував письменникові проф. Семен Михайлишин. Любимців своїх творів — письменник обділяв своїми автографами. Гурток поклонників письменника, між якими було найбільше членів балтиморської Української Студентської Громади, гостив його скромним часом в атмосфері милої та веселої товариської гутірки.

В. К.

За збільшену допомогу особам у віці понад 65 років

Маямі, Флорида. — Тут відбувається п е р е с л ухання в справі допомоги особам у віці понад 65 років, які веде сенатська підкомісія, очолювана сенатором Пет Немара. Він заявив, що переслухання в кінцевих місцях виявили, що конче треба збільшити допомогу старшим віком особам. „Я ніяк не можу зрозуміти, як може якінебудь американець з чистим сумлінням не додати того факту, що старечі пенсії з соціяльного забезпечення або допомога старцям є аж ніяк не вистачальні і далеко поза мінімумом потреб для життя". Окремий комітет громадян із повіту Дейд на Флориді проєктує такі заходи для поліпшення долі емеритів та старших осіб, що живуть тільки з допомоги. 1. Статистичне бюро при департаменті праці повинно визначити к о ш т и прожитку старшої віком людини. 2. З федеральних фондів повинні бути оплачувані видатки на лікування старших осіб та їхній побут у шпиталі. 3. Уряди праці повинні дбати про затруднення с т а р ш и х осіб. 4. Стейтові закони повинні заборонити обмежування в затрудненні старших осіб. 5. Для старших осіб повинні бути збудовані окремі мешкання одинині по пристучному комірному.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГ!

ДО ПРОВОДІВ ПЛАСТОВИХ З'ЄДНАНЬ ТА ВСЬОГО ПЛАСТУНСТВА НА ТЕРЕНІ ЗДА

Закликаємо Проводи всіх Пластових Станиць та Осередків на терені З'єдинених Держав, відсвяткувати врочисто День Ім'янин Великого Приятеля та Добродія Пласту, Раба Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького, 13-го грудня цього року, у зв'язку із п'ятнадцятиліттям Його смерти.

Пам'ять Великого Митрополита була завжди дорога, а вдячність за Його любов та опіку жива у серцях пластової молоді.

Коли отже минає п'ятнадцять років із дня Його смерти, слід нам доложити всіх старань, щоб цю річницю вшанувати за якнайкращими нашими м о ж л ивостями, як спільними молитвами та Богослуженнями, так і влаштуванням відповідних імпрез, відчитів та гутірок на сходинах.

Пам'ятаймо — що вартість суспільности мірається пошаною, що плекається в ній для своїх великих Предків!

СКОБ!

Краєва Пластова Старшина на ЗДА

● **Еміграційна Рада** вирішила що 53-річний народженець Фінляндії Вілліям Гейквіла має бути депортований на свою батьківщину. Гейквіла відбезди були до Фінляндії ще в квітні 1958 року, але фінляндські судди визнали цю депортацію незаконною, і його вернули до ЗДА, де він живе від 1906 року. Його депортують за те, що в 1929-1939 роках він був членом Комуністичної партії. Справу Гейквіли має ще вирішити Окружний Апеляційний Суд.

12 совєтських пропаґандистів видали книжку про Хрущова в ЗДА

Москва. — 12 совєтських пропаґандистів, які товаришили Нікіті Хрущову в його подорожі по Америці, видали колективно книжку п. н. „Віч-у-віч з Америкою" з описом подорожі Хрущова. Промови Хрущова, виголошені в Америці, вийшли в минулому тижні окремою публікацією п. н. „Щоб жити в мирі і приязні". У цій новій книжці Хрущов представлений, як непереможний витязь над капіталістичними „акулами" та вождь світового комунізму, що його радісно вітали американські народні маси. Автори тієї книжки не подають своїх вражень і рефлексій про Америку, але дають пізнати, що — властиво — нічого їм в Америці не подобалося. Ціла книжка має на меті прославити Хрущова. Між авторами тієї книжки є зять Хрущова Алексєй Аджубей, шеф партійної пропаґанди Леонід Ільїчев, голова державної Комісії для закордонних зв'язків Георгій Жуков, редактор „Правди" Павел Сатюков, офіційний перекладач Олег Трояновський і ін. Західні обсерватори в Москві переконані, що хоч як бліда й нецікава та книжка, проте її миттю розхоплять тому, що все, що пишеться про Америку — страшенне цікавить підсовєтського громадянина.

19 сенаторів затруднюють членів своєї родини в своїх бюрах

Вашингтон. — Згідно з сенатською резолюцію з літа ц. р. Канцелярія Сенату опублікувала список урядовців за третій квартал ц. р., з якого виходить, що 19 сенаторів в тому часі затруднювали в своїх бюрах за федеральні фонди членів своїх родин. Найбільші платні діставали: шваґер республіканської сенаторки Марґарет Чейс Смит-Джозеф Бернільні—$15,731,40 на рік: син сенатора демократа Джеймса Морея-Черлз Морей — $16,229,96: брат провідника демократів в Сенаті Линдна Б. Джансона — Сем Джансон — $15,633.36. Крім цих сенаторів рідних затруднювали в своїх бюрах ще такі сенатори-демократи: Ричард Б. Рассел, Джеймс О. Істленд, Джан Дж. Саркман, Пет Мек Немара, Алберт Гор, Джан А. Керролл, Джан Ф. Кеннеді, Ралф Ярборо, Олін Д. Джанстон, Деніс Шовс, Гюберт Гомфрі і Аллен Фріер. Із республіканських сенаторів: Леверет Солтонстолл, Андрю С. Шеппел, Карл Т. Куртіс і Джан Купер. Справу цього непотизму (Кумівства) підніс був журналіст пресового концерту Скріпса-Говарда, і внаслідок цього Сенат ухвалив резолюцію, щоб його секретаріят що чверть року опубліковував список урядовців, які затруднені в бюрах сен. і оплачуваних із федеральних фондів. Треба тут додати, що кожний сенатор і конґресмен дістає відповідну суму на ведення свого бюра в столиці і в своєму виборчому окрузі зглядно стейті. В дійсності немає закону, який заборонив би сенаторам чи конґресменам затруднювати своїх кревних.

Короткі Вістки

● У місті Бунтіфул, Ютаг, засновано Протиполіґамічну Громадянську Ліґу, яка має поборювати многоженство серед своїх громадян. До цієї ліґи мали б належати громадські церковні і виховні діячі. Обраховано, що в повіті Дейвіс коло 600 чоловіків, жінок і дітей належать до поліґамічних родин. Всіх многоженців в Ютаг і Арізоні нараховують на 10,000.

● У Парижі арештовано Роберта Песке, колишнього реакційного парляментарного посла, якой нібито виконав атентат на кол. міністра й ліберального сенатора Міттерана, а потім оскаржив його, що це він сам. Міттеран, погодився на той „атентат", щоб могти атакувати правицю. Сенат позбавив парляментарної недоторканости Міттерана, оскарженого у введенні в блуд поліційної влади, але уряд, щоб підкреслити свою безсторонність, звелів потягнути до відповідальности також Песке.

● Сенатор - республіканець із Ню Йорку Джекоб К. Джевітс заявив, що на його думку, з губернатора Нелсона А. Рокефеллера був би кращий кандидат на президента як віце-президент Ричард М. Ніксон, бо Рокефеллер — кращий економіст, а в найближчих роках економіка гратиме надзвичайно важну ролю в боротьбі проти СССР.

ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТА З ПРОВІДНИКАМИ КОНГРЕСУ

Президент Айзенгавер розмовляє з провідниками обидвох партій у Конґресі після зустрічі відбутої з ними в понеділок дня 30 листопада ц. р. Зліва: сен. Дж. В. Фулбрайт, віце-президент Р. М. Нікcон, сен. Л. Джансон, за ним в окулярах конґр. Р. Б. Чіперфілд, конґр. Ч. Галлек і през. Айзенгавер.

Сен. Джансон оскаржує уряд Айзенгавера в зубожінні Америки

Филаделфія, Па. — Провідник демократів в Сенаті сенатор Линдон Б. Джанснон промовляв на прийнятті Народностевого Відділу при Крайовім Демократичнім Комітеті і оскаржував уряд президента Айзенгавера в тому, що зубожує Америку під час добробуту. Він казав: „Ми не можемо вийти на зустріч нашим потребам в ділянці будівельної програми, не можемо запевнити нашій молоді потрібної їй освіти, і не можемо подбати, щоб наші старші віком люди жили гідно і пристойно". Сен. Джансон нарікав на те, що в цьому десятиріччі, яке є найбагатіше в цьому сторіччі, уряд предкладає такий федеральний бюджет, який може вести до „статичної Америки, статичної економіки і статичної держави", і то тоді, коли „світ починає рухатися". Якщо ми бажаємо, „щоб Америка рухала світом, то в першу чергу вона сама мусить рухатися, бо інакше її відсунуть набік". Він казав, що Демократична партія була завжди тим чинником, який вів вперед Америку, і тому ця партія повинна взяти провід та дати народові ЗДА мешканеві доми, затруднення, освіту і здоров'я.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ТОМАСТОВН, Конн. — Управа Відд. 421 УНСоюзу подає до відома, що річні збори відбудуться 12-го грудня 1959 р. в Українській галі при Проспект вул.
П. Москалюк, предс.
Ф. Саяк, касир
Ю. Береза, секретар.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 334 УНСоюзу повідомляє членів, що звичайні місячні збори відбудуться в другу неділю по першім, дня 13-го грудня о год. 1ій пополудні, в Українськім Народнім Домі при 14-ій вулиці в залі де звичайно. Проситься всіх членів прийти, вирівняти свої залеглости і привести нових кандидатів або дітей, щоб їх вписати в члени УНСоюзу.
Н. Задирецький, предс.
Стефанія Бохонок, кас.
Гр. Демкович, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251, матиме збори в неділю 13-го грудня в церковній галі при W 7-ій вул., зараз по Вел. Сл. Божій. Довгуючих членів проситься вирівняти залеглі вкладки. Рівночасно пригадується, що річні збори відбудуться в неділю 27 грудня тамже о год. 1-ій попол.
Василь Козир, предс.
Василь Яцишин, касир
Василь Ліщук, р. секр.
Я. Кравчук, секретар

ДІТРОЙТ, Миш. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 146 УНСоюзу повідомляє, що місячні і останні в цьому році збори відбудуться 13-го грудня в Укр. Америк. Осередку під числ. 2965 Carpenter St., точно о год. 1-ій по пол. Проситься членів прибути на час. На порядку деннім — вибір нової Управи і деякі зміни статута. Рівно ж кінець 65-літнього Ювілею. Просимо привести із собою друзів і знакомих, щоб записати їх в члени УНСоюзу. — За Управу Т-ва
Стефан Хом'як, секр.

БОФФАЛО, Блек Рак. — Річні збори Братства св. І. Хрестителя, Відділу 304 УНСоюзу відбудуться в неділю 20-го грудня о год. 7-ій вечора, в парохіяльній залі 158 Germain St. — Проситься всіх членів прибути на збори. На порядку дня: вибір Уряду на рік 1960. Проситься членів вирівняти свої вкладки до Союзу за рік 1959. Впишуйте своїх дітей в члени УНСоюзу та приведіть своїх знайомих. —
Михайло Завіський, пред.
Іван Грицковян, касир,
Микола Гнатик, секретар.

БРУКЛИН, Н. Й. — Річні збори Т-ва ім. В. Хмельницького, Відд. 158 УНСоюзу, відбудуться в суботу 5-го грудня, о год. 8-ій вечора в Укр. Нар. Домі при 216-218 Grand St. Проситься всіх членів Відділу і Т-ва прибути на ці Збори, бо на порядку нарад є цілий ряд важливих справ до полагодження. Участь всіх членів дуже побажана.
Юліян Павчак, предс.
О. Саноцький, фін. секр.

МК КІСПОРТ, Па. — Управа Відділу 132 УНСоюзу повідомляє, що в неділю дня 13-го грудня 1959 р. відбудуться Збори Відділу в церковній галі по співаній Службі Божій. На порядку дня вибір Управи на 1960 р. Теперішня Управа: Предс. Г. Куницький, касир И. Несторович, секр. Д. Смерека.
Д. Смерека, секретар

ПИТТСБУРГ, Па. — Т-во св. Івана, Відд. 96 УНСоюзу подає до відома, що Звичайні Збори Т-ва відбудуться в неділю 6-го грудня 1959 в приміщенні Українського Народного Дому 723 E. Carson St. о год. 3-ій по пол. На порядку дня: Звіт Управи за 1959 р. і вибір нової Управи на 1960 рік. Просимо членів про численну участь.
Управа Т-ва

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Братство св. І. Хестителя, Відд. 223 УНСоюзу повідомляє всіх членів, що Збори відбудуться в неділю 6-го грудня 1959 р. в парохіяльній залі, по другій Службі Божій. Проситься членів прийти на час.
Управа Т-ва.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відділ 324 УНСоюзу повідомляє, що звичайні місячні Збори членів відбудуться дня 12 грудня 1959 р. о год. 7-ій вечером, З огляду на кінець року, просимо всіх членів прибути громадно і вирівняти всі залеглі вкладки. Позатим є ще бa інших пекучих справ до полагодження.
Семен Барабах, предс.
Іван Струк, секретар.

Посмертні Згадки

АНДРІЙ СВИТАК, довголітній член і урядник Українського Допомогового Т-ва „Дністер", 361-го Відділу УНСоюзу, помер дня 30-го листопада 1959 року. Покійний від 1927 року по кінець 1938 р. займав становище касира, виконуючи свої завдання, як прикладний урядовець і член. Покійний, роджений 1892 року, в селі Плотича Велика в Зах. Україні, полишив горем прибиту дружину Пазю, дочку Ольгу, синів Івана і Володимира, дві невістки і 9 внуків — членів УНСоюзу. Похорон відбувся дня 4-го грудня 1959 р. о год. 1-ій по пол. — В. И. П!
Петро Кучма, фін. сек.

ПАВЛО ЛУКІВ, член Б-тва св. Арх. Михаїла, Відд. 350 УНСоюзу, помер на удар серця дня 21-го листопада 1959 р. на 62-му році життя. Покійний походив зі села Турівка, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, дві доньки-законниці, доньку Юліянну, синів Иосифа та Павла, брата Иосифа в Україні та двоє внуків. Похорон відбувся 25-го листопада з церкви св. Володимира на кладовище св. Івана в Сирінґдел при участи родини, членів Братства, знайомих і приятелів. — В. И. П!
Д-р В. Палідвор, секр.

КСЕНЯ ПАВУЧАК, довголітня членкиня Братства св. о. Николая, 255 Відд. УНСоюзу і членка Укр. Кат. Церкви св. И. Хрестителя, померла дня 8- жовтня 1959 р. на 76-ому рцноу яплмбю аонеіу нсвтдк році життя. Покійна, роджена 1883 р. полишила в смутку синів Раймонда і Івана та доньки Марію, Катерину, Анну і Гелен. Покійну похоронено дня 12-го жовтня ц. р. на цвинтарі у Вест Нютон. В. Їй П! — Управа Відділу.

ТАРЗАН, ч. 4370. Виринає нова небезпека.

Незабаром трійка прибула до ляботаторії і втішилася, знайшовши щасливого професора при праці.

Мавполюд підсумував всю ту історію і запевнив Редфілда про безпечний від'їзд, а після попрощався.

Вкінці Тарзан дозволив відійти мавпам, а сам помандрував в напрямі узбережжя. Манила його доля... А наслідки трирічного вбивства втягнути його в нову пригоду!